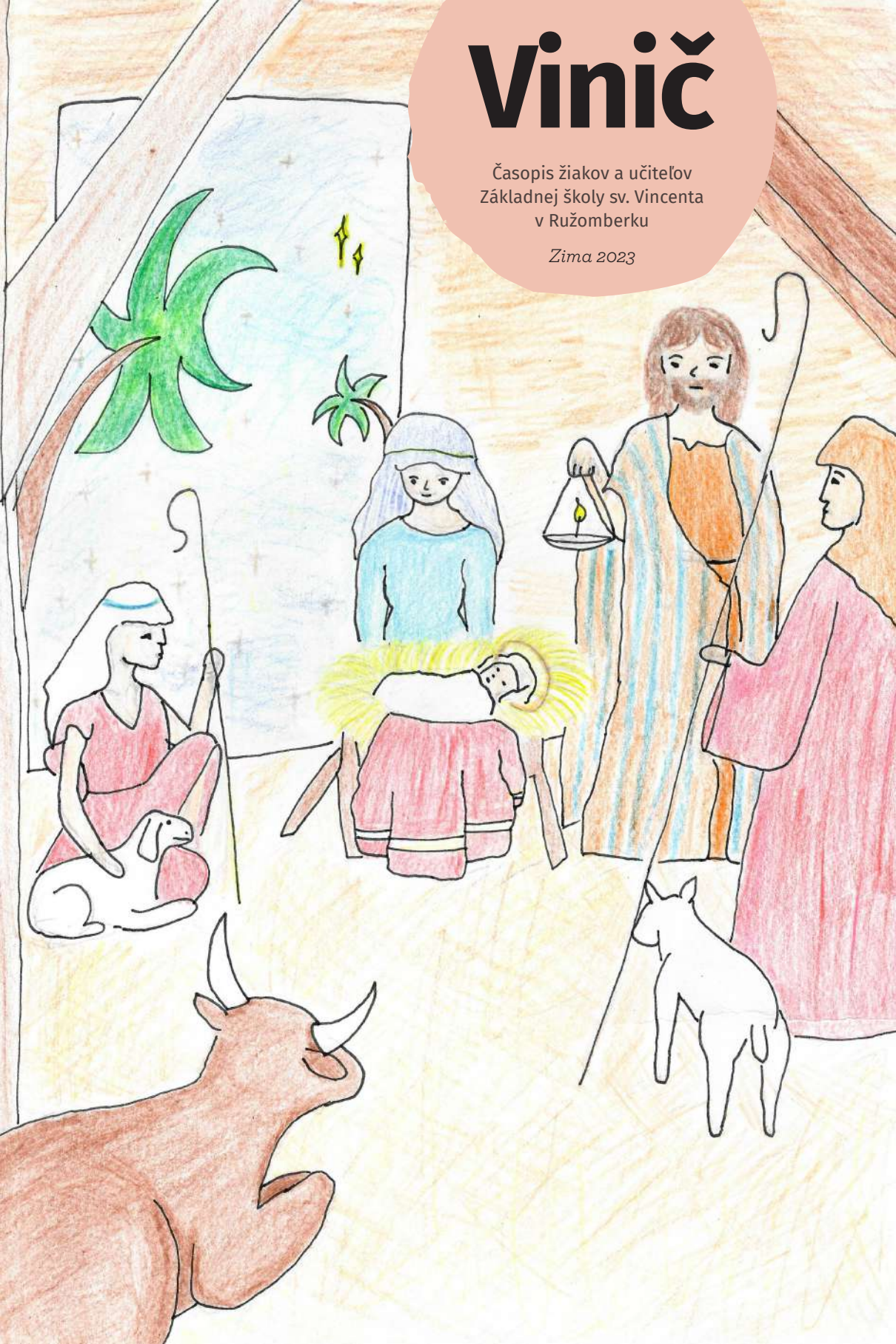

Vinič

Časopis žiakov a učiteľov
Základnej školy sv. Vincenta
v Ružomberku

Zima 2023

Vianočná

V jedličke vôňa pokory.
Betlehem – hviezda lásky.
Viera nám srdce otvorí
a strhne všetky masky.

I deťom svietia očka už –
všetci sme malé deti,
chlapec i žena, dievča, muž,
keď v srdci láska svieti.

Z neba prichádza Boží Syn,
prichádza Láska sama.
By na seba vzal ťarchu našich vín,
On synom človeka sa stáva.

Do rúčky rúčku stúlime,
srdce do srdca hladko -
už nenecháme na zime
to naše Jezuliatko.

Už v žiari hviezd, mesiaca
rozžala láska sviatky –
jak svieca horiaca
sú otcovia i matky.

(Svetoslav Veigl)

Časopis Vinič vychádza od roku 1991 ako občasník. Číslo: 3/2023.

Redakčný tím: Soňa Gazdová, Simon Gazda, Romanka Kardošová, Barbora Koišová, Emília Langová, Veronika Laučeková, Kvetka Šarkoziová, Liana Thomajerová, Sára Uličná, Ján Sisik.

Editor: Božena Gazdová. **Grafická úprava:** Martin Kuniak. **Návrh layoutu:** Andrej Kmeto.

Predná obálka: Veronika Laučeková. **Zadná obálka:** Liana Thomajerová.

Vydáva: Základná škola sv. Vincenta, Nám. A. Hlinku 1145/22,
034 01 Ružomberok. **Kontakt:** vinic.casopis@gmail.com.

PETER GAŽI: Budte dobrí a kráčajte za Kristom!

Odchodom p. kaplána Floriána Volfa sa v našej škole uvoľnila služba školského kaplána. S úsmevom toto miesto prijal náš nový školský pán kaplán vdp. Peter Gaži. Stretávame ho počas školských sv. omší a spovedania, v kostole a pri rozhovoroch na chodbe našej školy. Barborka a Romanka sa s ním porozprávali v školskej kaplnke.

Odkiaľ pochádzate?

Pochádzam z malej dediny, volá sa Valaliky, blízko pri Košiciach. Má asi 5000 ľudí, ktorí tu žijú pekne spolu.

Ako dlho ste kňazom, a kde všade ste pôsobili?

Kňazom som 11. rok. Bol som už aj na Orave, na Spiši aj na Liptove. Posledné roky som bol na Orave - 2 roky v Oravskom Podzámku a 2 roky v Hruštíne.

Čo ste si ako prvé pomysleli, keď ste sa dozvedeli, že Vás otec biskup posielal do Ružomberka?

No prvé... „Pane Bože pomáhaj mi“ A potom som si našiel čas na modlitbu a zároveň na to, aby som sa pripravil na ďalšie spravidzanie tých druhých ľudí, ku ktorým som bol poslaný. Hlavne to bola pre mňa zmena, lebo zatiaľ som pôsobil iba v jednom meste, v Mikuláši, a teraz druhýkrát v meste v Ru-

žomberku, zase na Liptove a zase tak blízko, teším sa tomu.

Ako sa plnia Vaše predstavy a očakávania tu, v Ružomberku?

Myslím si, že za pol roka sa človek stihne tak porozhliadať, ale nie je to až tak veľa času, ale myslím si, že Ružomberok má veľký potenciál ako farnosť, ale zároveň aj ako mesto, stačí, ak ľudia budú vždy kráčať za Kristom a počúvať Krista.

Tešíte sa na Vianoce?

No, Vianoce sú môj najobľúbenejší sviatok, takže teším sa a už sa aj teraz pripravujem na narodenie Ježiša Krista.

Čo máte radi na Vianočiach?

No, chýba, myslím si, taká rodinná atmosféra, kde sa stretáva rodina, my kňazi sme služobne na fare, takže nie sme so svojimi blízkymi, sme s blízkymi vo farnosti, to znamená v našej novej rodine, ale stále sú tu tie vianočné zvyky a tradície a to všetko okolo, čo človeka naplní, aby z toho naozaj mohol čerpať počas celého roka.

Aký najkrajší vianočný zážitok si pamätáte z detstva?

V detstve možno nebolo veľa darčiekov, ale myslím si, že keď sme dostávali aj drobnosti ako nové papuče, tak potešili, aj nové zimné topánky potešili, alebo

napríklad aj salónka, ktorú človek zobral zo stromčeka, boli to také drobnosti, ale vtedy pre nás to boli veľké veci.

Chceli by ste niečo odkázať našim čitateľom?

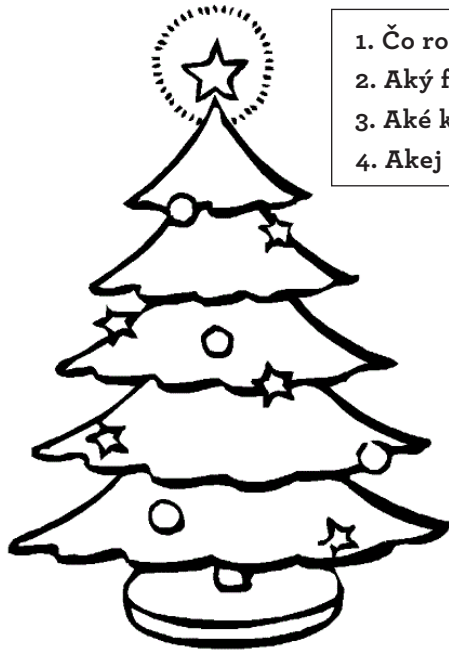
Budte dobrí a kráčajte za Kristom!

*Za rozhovor ďakujú
Barborka Koišová
a Romanka Kardošová*

Hurá Vianoce

Najviac sa na Vianoce tešia naše deti. S Romankou sa zamysleli nad tým, čo všetko ich počas sviatočných a prázdninových dní čaká.

1. Čo robíte cez Vianoce (aktivita, šport)?
2. Aký film / rozprávku pozeráte cez Vianoce?
3. Aké koláče pečiete?
4. Akej farby máte ozdoby na stromčeku?

Silvester Kucík, 6 rokov

1. chodíme sa sánkovať, guľovať
2. vianočné pesničky
3. perníky, oblatky
4. farebné

Magdalénka Jablonská, 6 rokov

1. hry
2. pesničky
3. perníčky
4. zelené

Jakub Chromiak, 7 rokov

1. sánkujeme sa
2. rozprávky
3. perníky
4. modré, zelené

2. A

Martin Lupčo, 7 rokov

1. väčšinou hrávame Človeče, sánkujeme sa, chodíme sa lyžovať
2. Kocúr v čižmách
3. bábovku
4. červené, žlté

Paulínka Klimeková, 7 rokov

1. Človeče, nehbnevaj sa
2. Sám doma, Grinch
3. medovníky
4. farebné

1. A

Ferko Faga, 6 rokov

1. staviame snehuliaka, guľujeme sa
2. Jurský park
3. čučoriedkovú bublaninu
4. modré, strieborné, zlaté

Stelka Ondrejková, 6 rokov

1. chodíme sa sánkovať, lyžovať
2. Popoluška
3. perníčky
4. anjeli, zlaté, strieborné, zelené

Martinko Kendera, 6 rokov

1. hrávame sa von v snehu
2. Dobu ľadovú

3. opičí koláč, perníčky
4. červené, zelené, biele, modré

Šarlotka Pecho, 6 rokov

1. guľujeme sa, chodíme sa sánkovať, stavať snehuliaka
2. pesničky vianočné
3. perníčky
4. farebné

1. B

Matilda Nováková, 6 rokov

1. Človeče, nehnevaj sa
2. vianočné rozprávky
3. čerešňové, orieškové
4. farebné

Matúš Rúdzik, 7 rokov

1. hrávame futbal a hru Everest
2. Sonic 2, Sám doma
3. perníky
4. farebné

Paulínka Balážová, 7 rokov

1. hrávam sa so sestrou hry
2. Sám doma
3. perníčky
4. farebné

2. B

Zuzka Danišová, 8 rokov

1. guľujeme sa
2. Grinch
3. jahodový, čučoriedkový, čokoládový koláč
4. fialové, ružové, červené

Kristínka Rošková, 7 rokov

1. pečieme
2. nič
3. medovníky
4. modré

Viki Krakovská, 8 rokov

1. chodíme sa sánkovať

3. perníky
4. biele

Matej Klimek, 8 rokov

1. s tým, čo donesie Ježiško
2. hocičo
3. medovníky
4. farebné

Melánia Karlíková, 8 rokov

1. s legom
2. Tri oriešky pre Popolušku
3. medovníky
4. hnedé

4. B

Andrej Kardoš, 9 rokov

1. guľujeme sa, chodíme sa sánkovať a stavať snehuliaka
2. Perinbabu
3. medovníky
4. biele, zlaté, strieborné

Tobiáš Koiš, 9 rokov

1. na skrývačky
2. Sonic 2
3. makovník, tvarohovník
4. zlaté

Romanka Kardošová

TRI ORIEŠKY PRE POPOLUŠKU (1973)

Túto vianočnú klasiku určite pozná každý z vás! Asi by som ani nemusela písať, o čom je táto rozprávka, ale aspoň vám ju trochu pripomeniem.

Hlavná hrdinka Popoluška (Libuše Šafránková) prišla o mamu a jej otec sa znovu oženil. Spolu s novou mamou získala aj novú sestru Doru, s ktorými však nevyhrala lotériu.

Jej otec neskôr zomrel. V jeden zimný deň navštívi Popoluškinu rodinu samotný kráľ a kráľovná. Neprídu ale naprázdno. Done-

sú im pozvanie na ples. Macocha s Dorou hneď začnú s prípravami, ale nechcú ani počuť o tom, že Popolušku vezmú so sebou. Zarmútená Popoluška sa vyberie do svojho tajného domčeka v lese. Spolu so svou Rozárkou ju tam čakajú aj tri malé oriešky... Milujem rozprávky. Ak by som mohla, nepozerala, by som nič iné, ale keďže už s nimi leziem doma na nervy tak nemôžem. Popoluška je klasika. Má všetko, čo dobré rozprávky majú mať. Princ, sneh, zvieratá, krásne šaty... Ak ste ju ešte nevideli (o čom silno pochybujem), prišli ste o krásny zážitok z pozerania a musíte to okamžite napraviť!

ZAKLIATA JASKYŇA (2022)

Mám tu pre Vás ďalšiu rozprávku. A môžem vás uistiť, že neolutujete, ak si ju pozriete. V malej dedinke kedysi žil jeden významný soliar. No a ten soliar mal dve dcéry. Adu (Martina Zábranská) a Lenu (Petra Dubayová). Kým Ada sa riadila pravidlom „dvakrát meraj a raz strihaj“, Lena sa do všetkého rútila po hlavu. Nebolo to inak ani na štedrý večer. Keď všetci zaspali, Lena sa vybrala do jaskyne a zobrala najväčší rubín zo Srdca.

Vchod do jaskyne sa uzavrel a v lese sa objavil vlk... V tú istú noc, zomrel kráľ Kornel. Mal dvoch synov Zacha (Ondřej Kraus) a Cyrila (Dominick Benedikt), ktorý sa neustále pre niečo hádali. Inakšie to nebolo ani vtedy, keď sa mali dohodnúť ohľadom kralovania. S tým im chcela (aspoň naoko) pomôcť ich chamtivá macocha. Využila situáciu s vlkom. Bratov poslala na výpravu za nebezpečným zvieratom, z ktorej sa nemali vrátiť.

Aj keď je táto rozprávka natočená len pred rokom, našla si miesto v mnohých srdciach, vrátane môjho. A to nielen vďaka krásnemu prostrediu, v akom bola natočená, ale aj svojím napínavým a poučným dejom.

PRINCEZNÁ SO ZLATOU HVIEZDOU (1959)

Toto síce nie je úplne klasická vianočná rozprávka, ale patrí medzi moje najobľúbenejšie. Jednoducho som o nej musela napísať. Na jednom krásnom zámku s ešte krásnejšou záhradou, kedysi žil kráľ s kráľovnou, ktorým sa narodila dcérka Lada, ktorá mala na čele malú zlatú hviezdu. Keď bola Lada súca na vydaj, o jej roku sa uchádzal zákerný kráľ Kazisvet. Princezná si ho však zobrať nechcela. Na pomoc jej prišla jej múdra

pestúnka. Ale ani to nepomohlo. Nakoniec musela princezná ujsť. Blúdila po lesoch, lúčkach, poliach... Po dlhom potíkaní, sa ocitla v kráľovstve princa Radovana (Jozef Zíma). Na jeho hrade sa zamestnala ako pomocníčka kuchára. Jedného dňa sa mal na hrade konať bál, ktorý jej zmenil život... Ako som už v úvode spomenula, táto rozprávka patrí medzi moje najobľúbenejšie. Videla som ju hádam stokrát, a možno aj viac. Opäť má všetko, čo rozprávka má mať.

Sára Uličná

Čo si určite pozrite:

1. Tri oriešky pre Popolušku
2. Mrázik
3. Princezná so zlatou hviezdou na čele
4. Pyšná princezná
5. Kráľ Drozdia brada
6. Perinbaba
7. S tebou ma baví svet
8. Pelíšky (s rodičmi)
9. Vianočná koleda
10. Sám doma
11. Ladové kráľovstvo
12. Grinch
13. Narodl sa Kráľ
14. Polárny expres

NOVÝ TELOCVIKÁR

V novembri sa v našej škole vymenili telocvikári. Prišiel k nám nový pán učiteľ, Mgr. Miroslav Demčo, ktorý vhuhol do už rozbehnutého vyučovacieho procesu rovnými nohami. Rýchlo sa predstavil, zoznámil so všetkými, napiekol skvelé prístupné, vyzerá to tak, že sa už aj aklimatizoval, aktívne prežil Vianočné mestečko, takže zvládnuť odpovedať na niekoľko našich otázok bola preňho úplná hračka. A to sme boli riadne zvedavé.

Odkiaľ pochádzate?

Pochádzam z východného Slovenska. Z malého mesta Stropkov.

Aké školy ste vyštudovali?

V Stropkove som vyštudoval základnú aj strednú školu. A potom vysokú školu v Banskej Bystrici. V Ružomberku som už tri roky.

Ako ste sa dostali do Ružomberka?

Dostal som sa sem cez nejaké kontakty, kamarátov aj cez futbal a šport.

Prečo ste si vybrali učiteľské povolanie?

Lebo ma učiteľstvo veľmi baví a hlavne šport. A podľa mňa je telesná veľmi dôležitá pre deti aj pre dospelých, samozrejme.

Čím všetkým ste si prešli, kým ste sa dostali ku nám?

Popri vysokej škole som v Rakúsku hrával futbal. Potom som robil rôzne brigády, keď som prišiel na stredné Slovensko, tak som robil aj plavčíka v kúpeľoch. V banke som tiež pracoval. Neskôr som robil pedago-

gického asistenta v škole a učiteľa. A teraz som tu.

Čo radi robíte vo voľnom čase?

Som aktívny športovec. Trénujem aj malé deti a sám hrám futbal. V zime veľmi rád lyžujem a korčuľujem. A na oddych rád chodím do zahraničia a na výlety. Ale aj si pustím film alebo hudbu, prečítam nejakú knihu.

Ako ste sa dostali k trérovaniu?

Hrávam futbal od piatich rokov. Je to moja srdcovka. Čiže ako som ja od malička trénoval, tak to chcem dávať ďalej ďalším deťom a dospelým, keďže som aj kapitánom v Liptovskom Sliachi. Snažím sa preto viesť mojich mladších spoluhráčov. Snažím sa ich motivovať. Trénujem malé deti do 11 rokov, je ich tam 35. Trénujem ich dvakrát, trikrát do týždňa.

Ktorý šport radi pozeráte a ktorý šport ešte radi hráte okrem futbalu?

Pozerám, samozrejme, futbal, ale aj hokej, NBA, americký futbal, olympiády. Ja si pozriem všetko. Chcem mať široký obzor. Veľmi rád lyžujem a hlavne snowboardujem, ale aj volejbal si zahrám je to podľa mňa veľmi dobrý šport. Všetko hrám tak rekreačne, ale ten futbal je pre mňa hlavný, ktorý trénujem aj hrávam. Ostatné športy sa snažím udržať kvôli telesnej.

Kde, ako a s kým budete tráviť Vianoce?

Určite pôjdem domov ku svojim rodičom. Strávim Vianoce s rodičmi, bratom a sestrou a s ich deťmi. Snažíme sa všetci stretávať spolu, keď sa dá.

Ako vyzerajú Vaše Vianoce?

Na Vianoce pomáham rodičom s prípravami. Na štedrovečernom stole máme bobalky s makom,

rybu, pirohy a oblátky, samozrejme. Máme také tie klasické tradície čo väčšina ľudí, rozkrajujeme jablko, dávame si strúčik cesnaku. A chcem ísť na Vianoce pozrieť trhy do nejakého väčšieho mesta, možno aj do Nemecka.

Aký je Váš obľúbený Vianočný film?

Sám doma.

Aký je Váš obľúbený vianočný koláč?

Nemám jeden, keďže moja mamina je vyučovaná cukrárka. Na Vianoce máme koláče, aké si od nej vypýtame. Ale mám rád ovocné a ďalšie rôzne. Veľmi nie suché, skôr s plnkami.

Aké je Vaše obľúbené vianočné jedlo?

Bobalky, lebo sa robia len raz za rok.

Ďakujeme za rozhovor.

Sofia Gazdová
a Kvetoslava Šarköziová

ZA HRŠŤ VTIPOV

Rozprávajú si Američan, Rus a Slovák.

Američan hovorí:

„Vidíte to červené Ferrari?“

Ostatní: „Hmm, dobré.“

„No, tak také som dostal na Vianoce.“

Rus hovorí:

„A vidíte to zelené Porsche?“

Ostatní: „Tiež dobré.“

„Tak také som pre zmenu dostal na Vianoce ja.“

A Slovák: „Vidíte to Lamborghini?“

Ostatní: „Náhhera!“

„Tak takej farby som dostal menčestráky.“

Policajt sa rozhodol, že si uloví vianočného kapra.

Zobral náradie a začal sekať dieru do ľadu.

Odrazu príde za ním jeden pán a kričí:

-Okamžite prestaňte sekať do toho ľadu!

-Akým právom mi to zakazujete!?

-Právom správcu zimného štadióna!

Jožko sa pýta na Štedrý deň rodičov:

„Určite mi toto všetko priniesol Ježiško?“

Mamička na to: „Áno, a kto iný?“

Jožko sa zamračí: „A čo ste mi teda priniesli vy?“

„Predstavte si, prvýkrát sa u nás zišiel na štedrovečernej večeri páry počet ľudí!“
„Ako to, veď ste boli traja!“
„Hej, ale potom prišlo sedemnást hasičov!“

Na Vianoce kričí malý Jožko cez celý byt na mamičku pri sporáku:
„Mami, mami, stromček horí!“
„Hovorí sa, svieti, a nie horí,“ poučí ho matka.
Chlapček za chvíľu zase začne kričať: „Mami, mami, záclony už tiež svietia!“

Sranda musí byť, povedal Santa Claus a nerozdal darčeky.

Z internetu zozbieral Ján Sisák

Vianočné sadszby:

Sl'uby, že príde Ježiško – šírenie poplašnej správy, §357 -TZ – až 2 roky.

"Ked" nebudeš poslúchať, dostaneš!" – vydieranie, § 175 TZ – 6. mesiacov až 4 roky.

"Ked" budeš dobrý, Ježiško ti prinesie...." podplácanie, § 332 TZ – až 2 roky.

Liatie olova – činnosť, ktorá môže spôsobiť ujmu na zdraví, § 148 TZ – až 1 rok.

Otvorenie listu Ježiškovi – porušenie listového tajomstva, § 182 TZ – až 2 roky.

„Ak vydržiš celý deň nepapať, uvidíš zlaté prasiatko“ – zanedbanie povinnej výživy, § 207 TZ – 2 až 3 roky.

ŠPORT

PSIE ZÁPRAHY

Môžeme „popísať“ zasneženú krajinu saňami so psím záprahom, „vychutnať si“ mráz štípajúci líca a cítiť sa ako na Aljaške. Adrenalinová romantika na saniach ťahaných oddanou svorkou uprostred treskúcej zimy... Presne toto je MUSHING – šport, ktorý spočíva v tom, že psy ťahajú MUSERA (psovoda) na špeciálnych saniach. Je to tréning vytrvalosti, starostlivosti a lásky k zvieratám. Ovládať psí záprah znamená byť trpezlivý a rešpektovať prírodné zákony.

Prvopočiatok mushingu sa pripisuje severským národom, ktoré hľadali spôsob, ako ľahko prepraviť ťažký náklad na väčšie vzdialenosti. Potom človek zistil, že niektoré psy sú na to vhodnejšie než iné a začal s plánovaným chovom. Najdôležitejšími vlastnosťami psa boli vytrvalosť, spoľahlivosť a tiež nenáročný chov.

Človek je tvor súťaživý, a tak netrvalo dlho a začalo sa so súťažením v psích pretekoch. Ďalší vývoj tohto športu podporila aj zlatá horúčka na Aljaške, ktorá napomohla rozšíreniu a upevneniu používania psích pretekov v každodennom živote aj ako formu zábavy na prelome 19. a 20. storočia. Aljaška sa teda dá nazvať kolískou saňového športu.

Konajú sa majstrovstvá sveta, majstrovstvá Európy, jazdí sa svetový pohár a dokonca sa začína uvažovať, že sa mushing skôr či neskôr zaradí aj medzi olympijské disciplíny. Z tohto pohľadu je jasné, že dnes už musher musí byť fyzicky zdatný a veľmi dobre pripravený.

V súčasnosti sa mushing delí na individuálne a tímové disciplíny (psie záprahy). Ďalej na preteky off snow (na suchu) a on snow (na snehu) a predovšetkým tiež podľa dĺžky trate, čo sú šprintové (do 25 km), midové (do 35 km a viac bez záťaže), longové (45 km a viac záťaží) preteky a etapové preteky. Ďalej sa dnes mushing delí na čistokrvné plemená a rôznych krížencov šľachtených špeciálne na rýchlosť:

Medzi čistokrvné psy patria: sibírsky husky, aljašský malamut, český horský pes, samojed, grónsky pes

Medzi krížencov alebo kategória otvorené patria: európsky saňový pes, aljašský husky a ďalšie špeciálne šľachtené psy

Podľa internetu spracoval Simon Gazda

NOVOROČNÁ MODLITBA

Rok sa stratil v hore a po jeho stope
prichádza k nám nový a na dvere klope.
Nech len voľne vstúpi sta zjav Rafaela,
lebo Európa ťažko ochorela.

Daj, aby po boku prichodzieho roku
došli sme ku žriedlam zázračného moku
načerpať nevinu proti čiernej zlobe,
odpustenie pre tých, čo si ľahnú v hrobe,

krstný dar úsmevu všetkým nemluvniatkam,
otcom čestné ruky, sväté srdcia matkám,
lebo mnohé srdcia stvrkli v mŕtve skaly.
Bože, požehnaj nás! Volajú ťa malí...

Kým tvoj biely anjel na dvere nám klope,
daruj vonnú palmu trudnej Európe,
zapál vieru, lásku, ožiar ideály!
Bože, nech sa stane, ako prosia malí!

(Gorazd Zvonický, Rím 1973)

